

Asia: VN/17836/2022

Lausuntopyyntö tartuntatautilainsäädäntöön esitettyjä kehitystarpeita koskevasta muistiosta / Social- och hälsovårdsministeriet begär utlåtande om en promemoria om utvecklingsbehoven i fråga om lagstiftningen om smittsamma sjukdomar

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

LiveFIN ry kiittää mahdollisuudesta lausua sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön tartuntatautilainsäädäntöön esitettyjä kehitystarpeita koskevasta muistiosta.

Korona-aikana yleisötilaisuuksiin ja ravintolatoimintaan kohdistuvat rajoitukset lamauttivat elävän musiikin toimialan ajoittain kokonaan. Arvio koronakriisin aiheuttamista liikevaihdon menetyksistä elävän musiikin tapahtuma-alalla vuonna 2021 oli noin 360 miljoonaa euroa eli noin 80 % koko vuoden liikevaihdosta. Valtavat tappiot johtivat myös terveydellisiin ongelmiin koskien suurta joukkoa elävän musiikin tapahtuma-alan toimijoita. Näiden tappioiden korjaamiseen tulee menemään vuosia. Myös osa alan ammattilaisista on vaihtanut alaa, mistä on seurannut osaajapulaa.

Elävän musiikin ala vaatii pitkäjänteistä suunnittelua, eikä tällainen pitkäjänteinen työ ollut pariin vuoteen mahdollista. Joka kerran kun tapahtuma peruttiin, meni jo tehty – mahdollisesti kuukausien ja jopa vuosien työ – hukkaan. Edellytyksiä pitkäjänteiseen ammattitekemiseen horjutettiin syvästi. Elävän musiikin ala sekä koko tapahtumateollisuuden ja musiikin ekosysteemit voivat toipua vuosia.

Rajoitustoiminta ei ollut yhdenvertaista ja kohdistui epäloogisesti vain ammattimaisesti elinkeinoaan harjoittaviin toimijoihin, joilla on toimintaedellytyksiä ja osaamista terveysturvalliseen tapahtumajärjestämiseen. Myös suuret konsertit ja erilaiset liikkuvan yleisövirran tilaisuudet olisi voitu järjestää terveysturvallisesti, kuten lukuisissa maissa ympäri Eurooppaa tehtiin.

Koronan tai minkä tahansa epidemian leviämistä tulee ehkäistä vain täysin välttämättömin ja tarkkarajaisin rajoitustoimin. Jos kokoontuminen on mahdollista, tulee yhdenvertaisuuden nimissä kokoontumisen olla mahdollista myös yleisötilaisuuksissa. Musiikki- ja tapahtumaelinkeinoja ei voida rajoittaa muita elinkeinoja tiukemmin, vaan kohtelun tulee olla yhdenvertaista. Tapahtumien järjestämistä ei pidä sijoittaa yksinomaan valtakunnalliseen ilmaantuvuuslukuun, vaan päätöksentekoa tulisi tarkastella myös alueellisen tautitilanteen pohjalta. Toisaalta esimerkiksi koronapandemian kohdalla LiveFIN kannatti koronatodistuksen käyttöönottoa vaihtoehtona rajoituksille. Koronatodistus olisi taannut yhdenvertaiset toiminnan mahdollisuudet kaikille toimialoille riippumatta alueellisesta tartunta- tai rajoitustilanteesta.

LiveFIN kritisoi pandemian aikana vahvasti STM:n riskipotentialin arviointimallin käyttöönottoa, eikä vastaaville malleille saa olla tilaa uudessa tartuntatautilaissa. Arviointimallin käyttöönotto ja liittäminen osaksi viranomaispäätöksiä ja tätä kautta lainsäädäntöä rikkoi oikeutta työhön ja elinkeinon sekä syrjii merkittävää osaa elävän musiikin yksityissektorin toimijoista. LiveFIN piti merkittävänä riskinä sitä, että arviointimallista muodostuisi vakiintunut työkalu, sillä siitä kävi ilmi, että elävän musiikin ja musiikin vapaan kentän toimintaa ei vielä kukaan yhteiskunnassamme tunnusteta elinkeinoksi, jonka toimintaedellytykset tulisi taata. Taulukko jätti myös tapahtumiin liittyvät, terveysviranomaisten kanssa yhteistyössä kehitetyt terveysturvallisuustoimet huomiotta.

Tartuntatautilaki kohtelee eriarvoisesti eri elinkeinoharjoittajia. Pykälä 58 § tulee päivittää kokonaan uudelleen – siihen riittävästi aikaa käyttäen ja yleisötilaisuuksien asiantuntijoita kuullen. Kaikkia elinkeinoja tulee kohdella tasavertaisesti.

LiveFIN ry toimii mielellään yhteistyössä eri toimijoiden ja ministeriöiden kanssa, jotta tartuntatautilaki saadaan sellaiseksi, ettei pandemiatilanteissa edellä mainitut epäkohdat toistu.

Lahtinen Jenna
LiveFIN ry